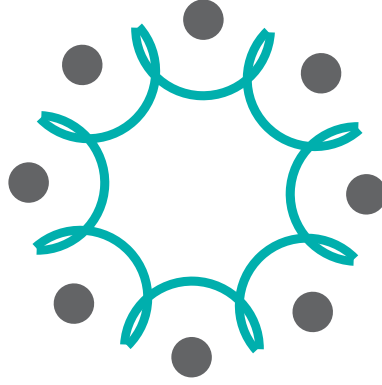

KALKINMA
ATÖLYESİ

KALKINMA ATÖLYESİ

BİLİM EĞİTİM KÜLTÜR ARAŞTIRMA UYGULAMA ÜRETİM VE İŞLETME KOOPERATİFİ

Ana Sözleşme

Ocak 2017, Dördüncü Baskı

+90 (541) 457 3 190

www.ka.org.tr

info@ka.org.tr

[kalkinmatolyesi](#)

[kalkinmatolyesi](#)

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	KURULUŞ, TÜZEL KİŞİLİĞİN KAZANILMASI VE ANA SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ, UNVAN, MERKEZ VE ŞUBELER, SÜRE, AMAÇ VE FAALİYET KONULARI 5
	Kuruluş 5
	Tüzel Kişiliğın Kazanılması ve Anasözleşme Değişikliği..... 5
	Unvan 5
	Merkez ve Şubeler 5
	Süre 5
	Amaç ve Faaliyet Konuları 5
İKİNCİ BÖLÜM	SERMAYE VE PAYLAR 7
	Sermaye 7
	Paylar 8
	Payların Ödenmesi 8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	ORTAKLIK İŞLEMLERİ 8
	Ortaklık Koşulları 8
	Ortaklığa Kabul 8
	Ortak Sayısı 9
	Ortaklıktan Çıkma 9
	Ortaklıktan Çıkarma 9
	Ortaklığı Sona Erenlerle Hesaplaşma 9
	Ölen Ortağın Durumu 10
	Ortaklığın Devri 10
	Kooperatife Yeniden Girme 10
	Ortaklık Senedi 10
	Ortakların Şahsi Sorumlulukları 10
	Ortaklık Payı Dışındaki Ödemeler 11
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	KOOPERATİFİN ORGANLARI VE YÖNETİMİ 11
	Kooperatifin Organları 11
	Genel Kurul Görev ve Yetkileri 11
	Genel Kurulda Oy Hakkı ve Temsil 12
	Genel Kurul Toplanma Şekilleri ve Zamanı 13
	Genel Kurul Toplanma Yeri 13
	Genel Kurulu Çağrıya Yetkili Organlar 13
	Çağrının Şekli 13
	Genel Kurulda Bütün Ortakların Hazır Bulunması 14
	Genel Kurul İçin Bakanlığa Müracaat ve Gönderilecek Belgeler 14
	Genel Kurul Gündemi 14
	Genel Kurul Ortak Cetveli 15
	Genel Kurul Görüşme ve Karar Nisabı 15
	Genel Kurul Toplantısının Açılması ve Başkanlık Divanı 16
	Genel Kurulda Oy Kullanmanın Şekli 16
	Genel Kurulda Bilançonun Tasdiki ve İbrası 16

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kararların Tesiri.....	17
Genel Kurul Kararlarının İptali	17
Genel Kurul Tutanağı.....	17
Genel Kurul Kararlarının Tescil ve İlanı.....	18
Bakanlığa Gönderilecek Belgeler	18
Yönetim Kurulu Seçimi ve Süresi	18
Yönetim Kurulu Seçilme Koşulları.....	18
Görev ve Yetkiler.....	19
Yönetim Kurulu Görev Bölümü ve Toplantılar.....	19
Kooperatifin Temsil ve İlzamı.....	20
Yönetim Kurulu Üyeliğinin Boşalması	20
Sorumluluk ve Yasak Muameleler	21
Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri.....	22
Murahhas Üye	22
Müdür ve Diğer Personel.....	22
Denetleme Kurul Seçimi ve Süresi	22
Denetleme Kuruluna Seçilme Koşulları.....	22
Denetleme Kurulu Görev ve Yetkileri	23
Denetleme Kurulu Üyelerinin Sorumlulukları.....	24
Denetleme Kurulu Üyeliğinin Boşalması	24
Denetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri	24

KOOPERATİFİN HESAPLARI VE DEFTERLERİ	25
HESAPLAR.....	25
Hesap Dönemi, Bilanço ve Sonuç Hesapları	25
Muhasebe Usulü.....	25
Gelir-Gider Farkı ve Dağıtımı	25
Devir Teslim Tutanağı	26
Avanslar ve Ödemeler.....	26
Kooperatifin Aczi Halinde Yapılacak İşler	26
DEFTERLER	27
Tutulacak Defterler	27
Defterleri Tasdik Ettirme Yükümlülüğü.....	27
Defter ve Belgelerin Saklanması.....	28

ALTINCI BÖLÜM

DAĞILMA VE TASFİYE	28
Birleşme ve Devir.....	28
Dağılma Sebepleri.....	29
Tasfiye Kurulu	29
Tasfiye Kurulunun Görevleri ve Tasfiyenin Yürütülmesi.....	30

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER	31
Bakanlık ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Denetimi.....	31
Kanun Hükümlerinin Uygulanması.....	31
İlk Yönetim Kurulu Üyeleri	32
İlk Denetim Kurulu Üyeleri.....	32
Kurucular	32

BİRİNCİ BÖLÜM

KURULUŞ, TÜZEL KİŞİLİĞİN KAZANILMASI VE ANA SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ, ÜNVAN, MERKEZ VE ŞUBELER, SÜRE, AMAÇ VE FAALİYET KONULARI

Kuruluş

- Madde 1** Bu Ana Sözleşme’de isimleri, tabiiyetleri, ikametgah adresleri ve sermaye payları gösterilen kişiler tarafından 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre değişir ortaklı, değişir sermayeli ve Sınırlı Sorumlu Kalkınma Atölyesi Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi kurulmuştur.

Tüzel Kişiliğin Kazanılması ve Anasözleşme Değişikliği

- Madde 2** Kooperatif, Ticaret Sicili’ne tescil ile tüzel kişilik kazanır. Tescilden önce kooperatif namına iş ve işlem yapanlar bundan şahsen ve zincirleme olarak sorumludurlar. Ana Sözleşme’de yapılacak değişiklikler kuruluştaki usullere tabidir.

Unvan

- Madde 3** **Kooperatifin unvanı:** Sınırlı Sorumlu Kalkınma Atölyesi Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi’dir.

Merkez ve Şubeler

- Madde 4** Kooperatifin merkezi Ankara’dır. Kooperatif gerekli gördüğü taktirde ülke içinde ve dışında şubeler açabilir. Şubeler, merkezin sicil kaydına atif yapılmak suretiyle buldukları yerin ticaret siciline tescil olunurlar.

Süre

- Madde 5** Kooperatif süresizdir.

Amaç ve Faaliyet Konuları

- Madde 6** Kooperatif’in amacı;
- Temel amaçları arasında, doğal çevrenin korunması, kadının konumunun güçlendirilmesi, çocuk işçiliğiyle mücadele, Avrupa Birliği’ne entegre sürecine katkı, yakın bölge ülkelerindeki sivil toplum kuruluşlarıyla kalkınma iş birliğinin geliştirilmesi ve de kalkınma deneyimlerinin bu ülkelerin her düzleminde paylaşılması yer almaktadır. Kısaca kalkınmanın sosyal, ekonomik ve ekolojik boyutlarını ulusal ve uluslararası düzlemde ele alınmasını öngörmektedir.

Bu amaçla

- 1 Kooperatif, araştırma yoluyla bilgi ve verilere göre, kalkınmaya gereksinimi bulunanlara yönelik kalkınma amaçlı plan, program ve projeler geliştirir, uygular ve bu kapsamda çeşitli raporlar hazırlar.
- 2 Kooperatif, kalkınma bağlamında hazırlanan çeşitli plan ve programları ilgili kamu ve özel kuruluşlarla paylaşır, projelerde yardımlaşma ve iş birliği olanaklarını araştırır ve birlikte uygulama çalışmaları gerçekleştirir,
- 3 Kooperatif, kendisi tarafından geliştirilen veya başka kuruluşlar tarafından hazırlanan kalkınma plan ve programlarını kooperatif olarak veya benzer amaçlara sahip kurum ve kuruluşlarla birlikte uygular.
- 4 Kooperatif, başta Türkiye’de çeşitli kalkınma çalışmalarına destek veren Avrupa Birliği, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler bünyesindeki kuruluşlar olmak üzere diğer uluslararası kalkınma kurum ve kuruluşlarıyla, doğrudan insani ve acil yardım ve kalkınmayı amaçlayan proje ve programlarla hukuki düzenlemelerin gerektirdiği koşulları yerine getirerek ortak uygulama ve iş birliği yapabilir, bu kuruluşlardan bağış ve teknik yardım alabilir.
- 5 Kooperatif, ulusal ve uluslararası ölçekte gerçekleştirdiği bütün faaliyetlerini (araştırma, eğitim, uygulama, vb.) kitap, dergi, gazete, broşür, ansiklopedi, bülten, makale vb. şeklinde olduğu gibi kartpostal, poster, CD (VDC, DVD), video kaset, disket ve takvim şeklinde de yayınlar.
- 6 Kooperatif, amaçlarıyla ilgili toplantı, panel, açık oturumlar, anma geceleri, kurs eğitim çalışmaları, seminer, açık oturum, forum, konferans ve slayt gösterileri düzenler ve çeşitli sergiler açar. Bu kapsamda ortaklarını veya temsilcilerini ulusal veya uluslararası toplantılara gönderir.
- 7 Kooperatif, amaçları kapsamında ulusal ve uluslararası katılımcılara yönelik yaz okulları düzenler, belirli programlara uygun olarak çalışma gezileri organize eder.
- 8 Kooperatif, amaçları doğrultusunda kamu kurumları, üniversiteler, mesleki ve sivil toplum örgütleri, ulusal ve yöresel dernek ve vakıflar ve uluslararası kuruluşlarla her türlü işbirliğini yapar.
- 9 Kooperatif, ortaklarına ve onların yakınlarının gereksinim duyacağı sosyal, hukuki, teknik vb. danışmanlık hizmetlerini organize eder.
- 10 Kooperatifin amaçları doğrultusunda çalışmaları yürütmek için “çalışma grupları” kurar.
- 11 Kooperatif, çevre düzenleme, temizlik ve yeşillendirme, su, kanalizasyon ve ortak alanların düzenlenmesi vb. ortak sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapar.

- 12 Kooperatif, amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik yardım kampanyası, yemek organizasyonu ve benzeri faaliyetler düzenler.
- 13 Kooperatif, her türlü ulusal ve uluslararası kuruluşlardan, kişi ve kurumlardan aynı ve nakdi yardım, bağış ve kredi sağlar, bunları kooperatifin amaçları doğrultusunda değerlendirir,
- 14 Kooperatif, amaçları doğrultusunda yurt içi ve yurt dışında fuar, şenlik, sergi, kermes vb. faaliyet düzenler, bu amaçla düzenlenmiş faaliyetlere katılır veya ortaklarının, temsilcilerinin katılmasını sağlar,
- 15 Kooperatif, amaçları doğrultusunda gelir getirici ticari faaliyetlerde bulunur, ticari işletmelere iştirak eder, kurar ve işletir.
- 16 Kooperatif, amaçları doğrultusunda taşınır taşınmaz mallar edinir, bina, arsa alır-satar, kiralar ya da inşa eder, benzeri tasarruflarda bulunur, aynı haklar tesis eder, işletme devralır, kooperatif yatırımları için gerekli tesislerin yapılmasına karar verir.
- 17 Kooperatif amaçları doğrultusunda sosyal tesisler, kitaplık/kütüphane, misafirhane, öğrenci yurdu, kamp ve benzeri tesisler kurar.

İKİNCİ BÖLÜM

SERMAYE VE PAYLAR

Sermaye¹

- Madde 7** Kooperatifin sermayesi, ortakların taahhüt ettikleri payların toplam tutarlarından ibaret olup, değişkendir. Ancak, sermayenin en az haddi 700 TL'dir. Kuruluştaki bu sermayenin tamamının taahhüt edilmesi ve 1/4'ünün peşin ödenmesi zorunludur. Aynı sermaye konulabilir, kooperatif mevcut bir işletmeyi veya ayınları devralabilir. Aynı sermaye konulması durumunda 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 21. ve 22. maddelerine göre hareket edilir.

Aynı sermaye konamaz.

1 23/7/2009 tarih, 27297 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 14/7/2009 tarih, 2009/15233 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca; 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa bağlı kooperatiflerde, bir ortaklık payının değeri 100 (Yüz) Türk Lirasına yükseltilmiştir.

Paylar

- Madde 8** Bir ortaklık payının değeri 100 TL'dir. Ortaklar en çok 5000 (beşbin) pay taahhüt edebilirler. Ancak her ortağın en az 1 pay taahhüt etmesi zorunludur. Ortaklık payları, bu Ana Sözleşme'nin 19. maddesine göre düzenlenen ortaklık senesinde gösterilir. Senetle temsil edilmeyen paylar 100 (yüz) TL üzerinden itibar olunur.

Payların Ödenmesi

- Madde 9** Ortakların taahhüt ettikleri pay bedellerinin en az ¼'ü peşin, geri kalanı ise yönetim kurulunca belirlenecek eşit taksitler halinde ve en fazla bir yıl içinde ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORTAKLIK İŞLEMLERİ

Ortaklık Koşulları

- Madde 10** Kooperatife ortak olabilmek için, aşağıdaki nitelik ve koşulların varlığı gereklidir; Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip gerçek kişi veya 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 9. maddesinde sayılan tüzel kişilerden olmak.²

Ortaklığa Kabul

- Madde 11** Gerekli koşulları taşıyıp, kooperatife ortak olmak isteyenler yazılı olarak yönetim kuruluna başvururlar. Bu başvuruda, Ana Sözleşme'nin tüm hükümlerinin ve getirilen yükümlülüklerinin kabul edildiği açıkça belirtilir.

Ortaklığa kabul yönetim kurulunun kararı ile gerçekleşir. Yönetim kurulu, ortaklar ile ortak olmak için başvuranların Ana Sözleşme'nin 10. maddesinde belirtilen koşulları taşıyıp taşımadığını araştırmak zorundadır. Ortaklığa kabul ya da ret kararı 15 gün içinde yazı ile bildirilir. Talep edenler ortaklığa alındığı takdirde, kararın kendisine bildirildiği tarihten itibaren bir ay içinde sermaye taahhüdünün diğer ortaklarca ödenmiş taksidi ile diğer ortaklarının her birinin o tarihe kadar ödemiş oldukları paralara eşit meblağı bir defada öder.

17. madde uyarınca devir yoluyla ortaklığa alınanlar hariç olmak üzere daha sonra ortaklığa kabul edileceklerden, yukarıda belirtilen meblağın üzerinde veya altında para talep edilmesi, genel kurulca karar alınması halinde mümkündür.

2 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 9. maddesi (Değişik madde 21/04/2004 - 5140 S.K. / 2 madde): Kamu ve özel hukuk tüzel kişilerin amaçları bakımından ilgilendikleri kooperatiflerin kuruluşlarına yardımcı olabilir, önderlik edebilir ve ortak olabilirler.

Ortak Sayısı

Madde 12 Kooperatifin ortak sayısı en az 7 kişidir.

Ortaklıktan Çıkma

Madde 13 Her ortak hesap senesi sonundan en az bir ay önce yönetim kuruluna yazı ile başvurmak suretiyle ortaklıktan çıkabilir. Yönetim kurulu bu hükme uygun olarak yapılacak isteğe rağmen, yazılı başvurunun kooperatif kayıtlarına girişinden itibaren bir ay içinde kabulden kaçınırsa, ortak, çıkma dileğini noter aracılığıyla yönetim kuruluna bildirir. Bildiri tarihinden itibaren çıkma gerçekleşir.

Ortaklıktan Çıkarma

Madde 14 Durumları aşağıda gösterilen hallere uyanlar yönetim kurulu kararı ile ortaklıktan çıkarılır.

- 1 Ana Sözleşme'nin 10. maddesinde yer alan ortaklık koşullarını kaybedenler,
- 2 Parasal yükümlülüklerinin 30 gün geciktirmeleri üzerine, yönetim kurulunca noter aracılığıyla yapılacak ihtarı takip eden 10 gün içinde bu yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere yine aynı kurulca ikinci ihtar yapılır. İkinci ihtarı takip eden bir ay içerisinde de yükümlülüklerini yerine getirmeyenler,
- 3 Kooperatifin para, mal ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı mahkum olanlar.

Çıkarma kararı gerekçeli olarak yönetim kurulu karar defteri ile ortaklar defterine kaydedilir. Kararın onaylı örneği, çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere 10 gün içinde notere tevdi edilir. Ortak çıkarma kararının tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde iptal davası açabilir veya genel kurula itiraz edebilir. Bu itiraz, ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna noter aracılığıyla tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır. Genel kurula itiraz edildiği takdirde yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine iptal davası açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karara karşı iptal davası hakkı saklıdır.

Üç aylık süre içinde genel kurula ya da mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarma kararları kesinleşir.

Ortaklar, bu maddede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılamazlar. Haklarında çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların ortaklık hak ve yükümlülükleri, çıkarma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

Ortaklığı Sona Erenlerle Hesaplaşma

Madde 15 Devir dışında bir nedenle ortaklığı sona erenlerin sermaye ve diğer alacakları, o yılın bilançosuna göre hesaplanarak, bilanço tarihinden itibaren bir ay içinde geri

verilir. Ancak ortaklığı sona erenlerin yerine yeni ortak alınması halinde eski ortağın 21. madde uyarınca ödediği gider taksitleri derhal geri verilir. Ayrılan ortaklar kooperatifin yedek akçeleri üzerinde bir hak iddia edemezler. Ortaklığı sona erenlerin alacak ve hakları, bunları isteyebilecekleri günden itibaren beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrar.

Ölen Ortağın Durumu

Madde 16 Ölen ortağın kanuni mirasçılarının üç ay içinde temsilci tayin ederek kooperatife bildirmeleri halinde, ortaklık hak ve yükümlülükleri kanuni mirasçıları lehine devam eder. Mirasçıların temsilci tayin etmemeleri veya ortaklığa devam etmek istememeleri durumunda, ölen ortağın alacak ve borçları 15. madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

Ortaklığın Devri

Madde 17 Ortaklık, yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmek suretiyle 10. maddedeki ortaklık koşullarını taşıyan kişilere devredilebilir. Yönetim kurulu, bu şekilde ortaklığı devralan kişiyi ortaklığa kabulden kaçınamaz. Devir halinde eski ortağın kooperatife karşı tüm hak ve yükümlülükleri yeni ortağa geçer, kooperatifçe, bu devir sebebiyle taraflardan ayrıca bir ödemede bulunmaları istenemez.

Ortaklığa Yeniden Girme

Madde 18 Ortaklığı sona erenler, ayrılma nedenlerinin ortadan kalkması halinde yeniden ortaklığa kabul edilebilirler. Bu Ana Sözleşme'nin 14. maddesinin üçüncü bendi gereğince çıkarılanlar kooperatife geri alınmazlar.

Ortaklık Senedi

Madde 19 Her ortağın üyelik haklarının, ada yazılı ortaklık senedi ile temsil olunması şarttır. Bu senede, kooperatifin unvanı, sahibinin adı ve soyadı, iş ve konut adresi, kooperatife girdiği ve çıktığı tarihleri yazılır. Bu hususlar, senet sahibi ile kooperatifi temsile yetkili olan kişiler tarafından imzalanır. Ortağın yatırdığı veya çektiği paralar tarih sırasıyla kaydedilir. Bu kayıtlar kooperatifin ödediği paralara ait ise ortak imza eder. İmzalı ortak senedi makbuz hükmündedir. Mezkur senet Ana Sözleşme'yi ihtiva etmek koşuluyla ortaklık cüzdanı şeklinde de düzenlenebilir. Ortaklık senetleri kıymetli evrak niteliğinde olmayıp sadece ispat vesikası hükmündedir.

Ortakların Şahsi Sorumlulukları

Madde 20 Her ortak, kooperatifin borçlarına karşı, taahhüt ettiği pay tutarı kadar sorumludur. Kooperatiften ilişkisi kesilen ortağın sorumluluğu, ayrıldığı tarihten itibaren iki yıl devam eder. Kooperatife giren her ortak, girişinden önce doğmuş olan kooperatif

borçlarından dolayı diğer ortaklar gibi sorumlu olur. Yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin sorumlulukları hakkındaki hüküm saklıdır.

Ortaklık Payı Dışındaki Ödemeler

- Madde 21** Ortaklar, taahhüt ve tediye ettikleri ortaklık pay ve bedelleri dışında kooperatifin amaçlarını gerçekleşmesini sağlamak üzere genel kurulca kararlaştırılacak miktarda katılım payı taksitlerini ödemek zorundadırlar. Bu kararlarda Ana Sözleşme'nin 33. maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen nisap aranır. Bilanço açıklarını kapatmada kullanılmak üzere ortaklardan ek ödeme istenebilir. Ek ödemelere kooperatif genel kurulunca karar verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KOOPERATİFİN ORGANLARI VE YÖNETİMİ

Kooperatifin Organları

- Madde 22** Kooperatifin organları şunlardır;
- 1 Genel Kurul,
 - 2 Yönetim Kurulu,
 - 3 Denetim Kurulu

Genel Kurul Görev ve Yetkileri

- Madde 23** En yetkili organ olan genel kurulun görev ve yetkileri şunlardır;
- 1 Bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir ve gider farkı hesapları ile yönetim kurulu ve denetçiler tarafından verilen raporları inceleyerek kabul veya reddetmek, gelir-gider farkının dağıtımını konusunu karara bağlamak,
 - 2 Yönetim kurulu üyeleri ile denetim kurulu üyelerini seçmek, ibra etmek veya sorumluluklarına karar vermek, gerektiğinde bunları azletmek,
 - 3 Yönetim ve denetim kurulu üyelerine verilecek aylık ücret, huzur hakkı ve yolluk miktarı ile bütçeyi görüşerek karara bağlamak,
 - 4 Yönetim kurulu tarafından verilen ortaklıktan çıkarma kararına yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak,
 - 5 Kanun, Ana Sözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptal edilip edilmeyeceği konusunda karar vermek,

- 6 Üst kuruluşa girme kararı vermek ve bu kuruluşa görevlendirilecek temsilcileri seçmek,
- 7 Ana Sözleşme'de yapılması öngörülen değişiklikler hakkında karar vermek,
- 8 Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulun niteliğini, yerini ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulun asgari fiyatını belirlemek,
- 9 İnşaat işlerinin yaptırılma yöntemini kararlaştırmak,
- 10 Şube açılmasına ve konusu ile ilgili teşebbüslere iştirak edilmesine karar vermek,
- 11 Bilanço açıklarının kapatılmasında kullanılmak üzere ortaklardan ek ödeme istenip istenmeyeceğine karar vermek,
- 12 Kooperatifin dağılması hakkında karar vermek, tasfiye kurulunu seçmek,
- 13 Sermaye artırımı ve ortaklardan tahsil edilecek ödemelerin taksitlerini ve ödeme esaslarını tespit etmek,
- 14 Kanun ve Ana Sözleşme'de öngörülen kooperatif amaçları ve faaliyet konuları hakkında karar vermek,
- 15 Genel kurul yukarıdaki görev ve yetkilerini devir ve terk edemeyeceği gibi, kooperatifin amaçları ile ilgili her türlü işler hakkında da karar verebilir.

Genel Kurulda Oy Hakkı ve Temsil

- Madde 24** Toplantı tarihinden üç ay önce ortak olmayanlar hariç her ortak genel kurula katılma hakkına sahiptir. Her ortak yalnız bir oya sahip olup, yazı ile izin verilmek suretiyle bir ortak diğer bir ortağa, oyunu kullanmak üzere temsilci tayin edebilir.

Ortak sayısı 1000'i geçtiğinde, her ortak en çok 9 olmak üzere birden fazla ortağı temsil edebilir. Eş ve birinci derece (ortağın; çocuğu, anne ve babası, eşinin anne ve babası) akrabalar için temsilde ortaklık şartı aranmaz. Yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile kooperatifi temsile yetkili kılınan kimseler vekâleten oy kullanamaz. Yönetim kurulu başkanı ve üyeleriyle kooperatif işlerinin görülmesine herhangi bir suretle katılmış olanlar, yönetim kurulunun ibrasına ait kararlarda oylamaya katılamazlar. Bu hüküm denetçiler hakkında uygulanmaz. Denetçiler kendi ibralarında oy kullanamazlar.

Hiçbir ortak kendisi, eşi, veya usul veya fûruğu³ ile kooperatif arasındaki ortaklık ilişkileri dışındaki kişisel bir işe veya uyuşmazlığa ait görüşmelerde oy kullanamaz.

3 Fûruğ: Altsoy; bir kimsenin çocukları, onların da çocukları, onların da çocukları, onların da çocuklarının çocukları gibi altsoy.

Genel Kurul Toplanma Şekilleri ve Zamanı

- Madde 25** Genel kurul, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır.
- Olağan genel kurul toplantısının, her yılın ilk altı ayı içerisinde yapılması zorunludur.
- Olağanüstü genel kurul, kooperatif işlerinin ve Ana Sözleşme'nin hükümlerinin gerektirdiği zaman ve surette toplanır.

Genel Kurul Toplantı Yeri

- Madde 26** Genel kurul kooperatif merkezinin bulunduğu yerde toplanır.

Genel Kurulu Çağrıya Yetkili Organlar

- Madde 27** Genel kurul yönetim kurulunca toplantıya çağrılır.
- Gerekli hallerde denetim kurulu, kooperatifin ortağı bulunduğu üst birlik ve tasfiye memurları genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptirler.
- Genel kurul yukarıdaki şekilde toplanamadığı takdirde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca⁴ toplantıya çağrılabilir.
- Ayrıca dört ortaktan az olmamak kaydıyla toplam ortak sayısının 1/10'unun isteği halinde, genel kurul 10 gün içinde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır. Bu başvurunun, müştereken ve noter tebligatı ile yapılması gerekir.
- Yönetim kurulunca bu isteğin zamanında yerine getirilmemesi ve sırayla denetim kurulu, kooperatifin ortağı bulunduğu üst birlik ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na aynı şekilde yapılan başvurulardan da bir sonuç alınmaması durumunda, istek sahipleri mahalli mahkemeye başvurarak, genel kurulu bizzat toplantıya çağırma izni alabilirler.

Çağrının Şekli

- Madde 28** Olağan ve olağanüstü toplantılara çağrı; taahhütlü mektupla, ayrıca gerektiğinde gazete ile gazete olmayan yerlerde mahalli örf ve adete göre ilan yoluyla yapılır. Çağrının sadece yazılı olarak, imza karşılığında yapılması mümkündür.

4 2011 yılında yeni bakanlıkların kurulması ve kurulu bakanlıkların yeniden yapılandırılması çerçevesinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde "Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Daha önce Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlanma Genel Müdürlüğü sorumluluğunda devam ettirilen kooperatifçilikle ilgili çalışmalar söz konusu genel müdürlüklerin kapatılması sonrasında kurulan "Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü" tarafından sürdürülmektedir.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre;

- Kooperatiflere ve üst kuruluşlarına yol göstermek ve çalışmalarında yardımcı olmak,
- Kooperatifleri ve üst kuruluşlarını denetlemek veya denetlettirmek,
- Kooperatiflerin kuruluş ve ana sözleşme değişikliklerini yapmak, örnek ana sözleşmeler hazırlamak,
- Kooperatifçilik mevzuatının uygulanmasında düzenleyici tasarruflarda bulunmak,

Çağrının toplantı gününden en az 30 gün önce ve en çok iki ay içinde yapılması, toplantının gün ve saati ile yerinin ve gündem maddelerinin bildirilmesi zorunludur. Çağrıda birinci toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak olan sonraki toplantıların tarihi, saati ve yeri açıklanarak yeni bir bildirim gerek kalmaksızın bir defada ortaklara duyuru yapılabilir. Toplantılar arasında en az 7, en fazla 30 gün süre bulunması gerekir. Sürelerin hesabında, duyuru ve toplantı günleri hesaba katılamaz. Ana Sözleşme'nin değiştirilmesi söz konusu ise, yapılacak duyuruda değiştirilecek maddelerin numaralarının yazılması ile yetinilir.

Genel Kurulda Bütün Ortakların Hazır Bulunması

Madde 29 Kooperatifin bütün ortaklarının veya temsilcilerinin hazır bulunması ve itirazın bulunmaması halinde, genel kurul toplantılarına ilişkin diğer hükümler saklı kalmak şartıyla toplantıya çağrı hakkındaki hükümlere uyulmamış olsa da kararlar alınabilir. Ancak alınan kararların muteber olabilmesi için toplantıda başkanlık temsilcisinin bulunması için gerekli işlemlerin yapılması şarttır.

Yukarıdaki fıkraya göre alınan kararlar, tüm ortaklar veya ortakların toplantıda oybirliği ile seçecekleri temsilciler tarafından imzalanacak bir tutanağa bağlanır.

Genel Kurul İçin Bakanlığa Müracaat ve Gönderilecek Belgeler

Madde 30 Genel kurul tarihi ile yeri ve gündemi, toplantıdan en az 15 gün önce, Ankara'da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü⁵), diğer illerde ise kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki Valiliğe (İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü) yazılı olarak bildirilir.

Bu bildirimde, Bakanlıkça tespit edilen miktardaki temsilci ücretinin ilgili maliye veznesine yatırıldığını gösteren belge eklenerek toplantıda temsilci bulundurulması talep edilir.

Genel Kurul Gündemi

Madde 31 Olağan genel kurul gündemine aşağıdaki hususlar yazılır:

- 1 Yönetim ve denetim kurulları tarafından verilen raporların okunması
- 2 Bilanço, envanter, gelir-gider farkı hesaplarının incelenmesi, onanması veya reddi
- 3 Yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ibrası
- 4 Süresi biten yönetim ve denetim kurulu üyelerinin yerine yenisinin seçilmesi
- 5 Gelecek yılın bütçe ve çalışma programının görüşülüp, karara bağlanması

5 Gümürük ve Ticaret Bakanlığı, Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü olarak değişmiştir.

6 Gerekli görülen diğer hususlar

Olağanüstü genel kurul gündemi çağrının amacına göre tayin ve tespit olunur.

Dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantı tarihinden en az 20 gün önce müştereken ve noter tebligatı ile bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur.

Gündemde olmayan hususlar görüşülmez. Ancak kooperatife kayıtlı ortakların en az 1/10'unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, genel kurulun yeni bir toplantıya çağrılması ve kanun, Ana Sözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurula katılanların yarıdan bir fazlasının kabulü halinde gündeme alınır.

Genel Kurul Ortaklar Cetveli

Madde 32 Yönetim kurulu; her genel kurul toplantısından önce, tüm ortakların ortak numaralarını, isim ve ikametgahları ile asaleten ve vekaleten imzalanacak yerleri gösteren yönetim kurulunca imzalı bir ortaklar cetveli hazırlamakla yükümlüdür.

Bu cetvel toplantıya, katılanlar ile genel kurul başkan ve başkanlık temsilcileri tarafından isim yazılarak ayrıca imzalanır.

Genel Kurul Görüşme ve Karar Nisabı

Madde 33 Genel kurulun toplanabilmesi ve gündemdeki konuları görüşebilmesi için kooperatife kayıtlı ortaklardan genel kurula katılma hakkına sahip olanların en az 1/2'sinin şahsen veya temsilen toplantıda hazır bulunması gerekir. İlk toplantıda nisap temin edilmediği takdirde ikinci toplantıda nisap aranmaz.

Genel kurulda kararlar, ortaklar cetvelinde imzası bulunanların yarıdan fazlasının oyu ile alınır. Ancak kooperatifin dağılması, diğer bir kooperatifle birleşmesi veya Ana Sözleşme'de değişiklik yapılması ile ilgili kararlar ortaklar cetvelinde imzası bulunan 2/3 çoğunluğu ile verilir.

Sorumluluk hükümlerinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararlarında 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 52. maddesine göre işlem yapılır⁶.

6 2. Ortakların paylarının artırılması

Madde 52 - Ortakların şahsi sorumluluklarının artırılması veya ek ödeme yükümleri ihdası hakkında alınacak kararlar için bütün ortakların 3/4'ünün rızası gereklidir.

Ancak, kamu kuruluşlarından kredi alan kooperatiflerin kredi miktarının artırılmasından yararlanmak üzere alacakları kararlarda bu şart aranmaz ve 51 inci maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanır (3476 sayılı Kanunun 13

Genel Kurul Toplantısının Açılması ve Başkanlık Divanı

Madde 34 Genel kurul toplantısı; Bakanlık temsilcisi bulundurulması hususunda usulüne uygun başvurunun ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun değişik 87. Maddesi'ne⁷ göre işlem yapıldığının tespiti ile toplantı nisabının sağlanması üzerine ve çağrışı yapan organca yetkili kılınan kimseler tarafından açılır. Müteakiben bir genel kurul başkanı ile kararlaştırılacak sayıda sekreter üye ve gerektiğinde oy toplayıcı üye seçilir. Bu seçimde en çok oy alan adaylar seçilmiş sayılır.

Genel kurul başkanının ve üyelerinin, ortaklardan veya kooperatifin üst kuruluşlarının temsilcileri arasından seçilmesi şarttır.

Genel Kurulda Oy Kullanmanın Şekli

Madde 35 Oylamalar el kaldırmak suretiyle yapılır. Ancak genel kurula katılanların yarısından fazlasının kararıyla gizli oya başvurulur. Yönetim kurulu ve denetim kurulu seçimlerinde oylama gizli oyla yapılır.

Genel Kurulda Bilançonun Tasdiki ve İbrası

Madde 36 Bilançonun tasdikine dair olan genel kurul kararı yönetim kurulu ile denetim kurulunun ibrasında kapsar. Ancak, bilançoda bazı hususlar gösterilmemiş veya bilanço yanlış olarak düzenlenmiş ise bilançonun tasdiki ile bu organlar ibra edilmiş olmazlar.

Denetim kurulu raporunun okunmasından önce bilanço ile hesapların kabulü hakkında verilen karar geçerli değildir.

üncü maddesi ile değişik).

Kararlar, ilandan başlayarak üç ay içinde kooperatiften çıktıklarını bildirmeleri halinde bunlara katılmayan ortakları bağlamaz. Bu takdirde kooperatiften çıkma beyanı, kararın yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere hüküm ifade eder.

Bu suretle kooperatiften çıkma hakkının kullanılması, bir ayrılma tazminatı ödenmesine bağlı kılınmaz.

7 **MADDE 87** - Ticaret Bakanlığı, kooperatiflerle, kooperatif birlikleri, merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin, genel kurul toplantılarında temsilci bulundurur.

Genel kurul toplantıları Bakanlık temsilcisinin huzuru ile açılır ve devam eder.

İdare, bildirilen günde temsilci bulunmasını sağlar.

Temsilciler, toplantının kanunlara, anasözleşmeye ve gündeme göre yürütülmesini denetleme ve temin ile görevlidirler. Temsilcilerden her birine birinci derece kadrolu memur için tespit edilen en yüksek yurt içi harcırahının bir günlük tutarının iki katını geçmemek üzere ilgili bakanlıkça tespit edilen tutarda ücret ödenir. Bu ücret görevli temsilciye ödenmek üzere kooperatif ve üst kuruluşlarınca genel kurul öncesinde maliye veznesine yatırılır (3476 sayılı Kanunun 22 nci maddesi ile değişik).

Genel kurul kararlarını muhtevi tutanaklar ile toplantıya katılanların listesi temsilciler tarafından imzalanır. Temsilci, genel kurulda, kanun ve anasözleşmeye aykırı olarak alınan kararlar hakkındaki görüşünü tutanakla belirtmeye mecburdur.

Temsilcinin niteliği ve görevi tüzükte belirtilir.

Ancak usulüne uygun müracaat yapıldığı halde, temsilci toplantıya gelmez ise toplantı icrasını temin etmek üzere, mahalli idare amirine durum bildirilir. Temsilci yine gelmez ise bir saat sonunda toplantıya başlanır.

İbra edilmeyen yönetim ve denetim kurulu üyeleri, bu organlara aynı genel kurulda tekrar seçilemezler.

İbra edilmeyen denetim kurulu aleyhine tazminat davası açabilmesi için, bu konuda genel kurulca karar verilmiş olması gerekir. Kooperatif denetçileri genel kurul karar tarihinden itibaren bir ay içinde dava açmaya mecburdur. Bu müddetin geçirilmesiyle dava hakkı düşmez. Davanın reddi halinde yönetim kurulu üyeleri tazminat talebinde bulunamazlar.

Kararların Tesiri

Madde 37 Kanun ve Ana Sözleşme'ye uygun surette toplanmış genel kurulda alınan kararlar, toplantıda bulunmayanlar veya aleyhte oy kullananlar hakkında da geçerli ve bağlayıcıdır.

Genel Kurul Kararlarının İptali

Madde 38 Aşağıda yazılı kimseler kanuna, Ana Sözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına aykırı olduğu iddiası ile genel kurul kararları aleyhine, toplantıyı izleyen günden başlamak üzere bir ay içinde kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilir.

- 1 Toplantıda hazır bulunup da kararlara muhalif kalarak keyfiyeti tutanağa geçirten veya oyunun kullanılmasına haksız olarak müsaade edilmeyen yahut toplantıya çağırının usulü dairesinde yapılmadığını veyahut gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediğini yahut da genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kimselerin karara katılmış bulduklarını iddia eden pay sahipleri,
- 2 Yönetim kurulu
- 3 Kararların yerine getirilmesi yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin şahsi sorumlulukları mucip olduğu takdirde bunların her biri.

Bozma davasının açıldığı ve duruşmanın yapılacağı gün, yönetim kurulu tarafından usulen ilan olunur. Bir kararın bozulması, bütün ortaklar için hüküm ifade eder. Bozma kararının kesinleşmesi halinde, bu husustaki ilam tescil ve ilan ettirilir.

Genel Kurul Tutanağı

Madde 39 Genel kurul toplantılarının muteber olması için, ortaklar tarafından yapılan beyanlar ile muhalif kalanların muhalefet sebeplerini yapılan seçimler ile verilen kararları içeren bir tutanak düzenlenir. Bu tutanakta, toplantıya asaleten ve vekaleten katılanların sayısı ile kullanılan oy sayısı ayrıca gösterilir.

Genel kurul tutanağının altı, genel kurul başkan ve üyeleri ile bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

Genel Kurul Kararlarının Tescil ve İlanı

Madde 40 Toplantıya çağrının usulüne uygun yapıldığını gösteren belgeler ile ortaklar cetveli ve genel kurul tutanağı toplantı tarihinden itibaren 15 gün içinde Ticaret Sicil Memurluğu'na verilmekle birlikte gerekli tescil ve ilan işlemi yaptırılır.

Bakanlığa Gönderilecek Belgeler

Madde 41 Toplantı gününden itibaren en geç bir ay içinde, yönetim ve denetim kurulları raporları ile bilanço ve gelir-gider cetvelleri, genel kurul toplantı tutanağı ile ortaklar cetvelinin ve istenebilecek diğer belgelerin onaylı birer örneği, kooperatifin ticaret siciline tescil edildiği yerdeki İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne tevdi edilir.

Yönetim Kurulu Seçimi ve Süresi

Madde 42 Yönetim Kurulu, genel kurulca en az bir en çok 4 yıl için seçilir ve en az üç üyeden oluşur. Genel kurulca böyle bir süre tespiti yapılmaması halinde bir yıl için seçilmiş sayılır.

Yönetim kuruluna seçilen üye sayısı kadar da yedek üye seçilir.

Yönetim kurulunun asıl ve yedek üyeleri, genel kuruldan en çok oy alanlar arasından oy sırası ile belirlenir. Oylarda eşitlik halinde kuraya başvurulur.

Süresi sona eren üyeler yeniden seçilebilir. Genel kurul lüzum görürse yönetim kurulu üyelerini her zaman değiştirebilir.

Yönetim Kurulu Seçilme Koşulları

Madde 43 Yönetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır;

- 1 TC vatandaşı olmak
- 2 Kooperatif ortağı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak
- 3 Aynı türde başka bir kooperatifte yönetim kurulu üyesi olmamak
- 4 Türk Ceza Kanununun zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, görevi kötüye kullanmak, sahtekarlık, hırsızlık, dolandırıcılık, hileli iflas, emniyeti suiistimal ve devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlara ilişkin hükümleri ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre mahkum olmamak
- 5 Aynı zamanda kooperatifte denetçi olmamak

Yönetim kurulu üyeliğine seçilen tüzel kişiler, yukarıdaki şartları taşıyan gerçek kişiler tarafından temsil edilir.

Seçilme şartları denetim kurulu tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Görev ve Yetkiler

Madde 44 Yönetim kurulu, kanun ve Ana Sözleşme hükümleri içinde kooperatifin faaliyetlerini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır.

Yönetim kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

- 1 Ortakların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kooperatifin amaç ve faaliyetlerini düzenleyen 6. maddesindeki sayılı işlerin organize edilmesini ve yürütülmesini sağlamak,
- 2 Yıllık bilanço, gelir-gider hesabı ile bütçenin hazırlanmasını sağlamak,
- 3 Genel kurulu kanun ve Ana Sözleşme'de belirtilen süreler ve usullere uygun olarak toplantıya çağırmak,
- 4 Kooperatife yapılan bağışları ve kooperatifin gelirlerini kooperatifin amacına uygun işlerde kullanmak,
- 5 Bakanlıkça istenecek her türlü evrak ve vesai ki ibraz etmek, bilgi vermek ve denetim için gönderilen yetkililere gerekli kolaylığı göstermek,
- 6 Kooperatifi resmi dairelerde, mahkemelerde ve 3. kişilere karşı temsil etmek,
- 7 Dava açmak, sulh olmak veya davadan vazgeçmek,
- 8 Genel kuruldan izin almak şartıyla kooperatifin taşınır ve taşınmaz mallarını satmak ve rehine koymak,
- 9 Doğacak sorumluluk yönetim kuruluna ait olmak üzere, kendi ortakları arasından veya hariçten bir veya birkaç kişiyi kooperatifi ilzam edecek tasarruflarda bulunmaya veya muayyen işlerde kooperatifi temsil etmeye yetkili kılmak,
- 10 Kanun ve Ana Sözleşme ile yönetim kuruluna verilen diğer görevleri yerine getirmek,
- 11 Kooperatifin amaçlarının gerçekleşmesi için gerekli tedbir ve kararları almak.

Yönetim Kurulu Görev Bölümü ve Toplantılar

Madde 45 Yönetim kurulu üyeleri seçimi takiben yapacakları ilk toplantıda aralarından bir başkan, bir ikinci başkan, gereğine göre de birer katip ve muhasip üye seçerek görev bölümü yaparlar.

Yönetim kurulu başkanının bulunmadığı zamanlarda ikinci başkanın çağrısı ile toplanılır. Toplantı en az ayda bir defa ve en az yarıdan bir fazla üyenin katılımıyla yapılır. Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği halinde görüşme gelecek toplantıya bırakılır. Onda da eşitlik halinde söz konusu teklif reddedilmiş sayılır.

Toplantıda bulunmayan üyeleri temsilen oy kullanılamaz. Üyeler şahsi menfaatlerini ilgilendiren hususların görüşülmesi sırasında toplantıya katılamazlar.

Özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üye çekilmiş sayılır.

Toplantılar kooperatifin merkezinde yapılır. Ancak, üyelerin çoğunluğunun tasvibi ile başka herhangi bir yerde de yapılabilir.

Alınan kararlar tarih ve numara sırası ile yönetim kurulu karar defterine işlenir. Tüm üyelerin isimleri kararın baş tarafına yazılır ve alt tarafı toplantıya katılanlarca isim yazılarak imzalanır.

Verilen karara karşı olanlarla çekimser kalan üyeler, karşı olma ya da çekimser kalma sebeplerinin kararın altına yazarak imzalarlar.

Kooperatifin Temsil ve İlzamı

Madde 46 Kooperatifin adına düzenlenecek olan evrakın muteber olması veya kooperatifin ilzamu için, kooperatif unvanı altında kooperatifi temsile yetkili olanlardan iki kişinin imzası gereklidir.

Yönetim kurulu, kooperatifi temsil veya kooperatif adına imza atmaya yetkili şahısları kararla tespit eder ve kararın noterlikçe onaylanmış bir sureti imzalarla birlikte tescil edilmek üzere Ticaret Tescil Memurluğuna verilir.

Gerektiğinde yukarıdaki fıkra hükmüne göre hareket edilerek imza yetkisine sahip kimseler değiştirilebilir.

Yönetim Kurulu Üyeliğinin Boşalması

Madde 47 Yönetim kurulu üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman çekilebilirler.

Herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyeliğinin boşalması halinde, yönetim kurulunca aldıkları oy sırasına göre yedek üyeler çağrılır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.

Yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu tarafından geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır. Yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde, eğer yönetim kurulu toplantı nisabını kaybetmemişse, Türk Ticaret Kanunu'nun 315. maddesinin birinci

fıkrasına⁸ göre hareket olunur. Yönetim kurulu toplantı nisabının altına düşmüşse, denetim kurulu tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır.

Sorumluluk ve Yasal Muameleler

Madde 48 Yönetim kurulu, kooperatifin işlerinin yönetimi için gereken titizliği gösterir ve kooperatifin başarısı ve gelişmesi yolunda bütün gayretini sarf eder.

Üyeler, yönetim kurulundaki faaliyetleri sırasında öğrendikleri ticaret veya işletme sırlarını saklamakla yükümlüdürler.

Yönetim kurulu, gerekli defter ve belgeler ile genel kurul evraklarının ve ortak listelerinin mümtaz hazırlanıp, tutulup, saklanmasından ve gelir-gider hesabı ile yıllık bilançonun kanuni hükümlere uygun olarak hazırlanıp incelenmek üzere denetçilere verilmesinden sorumludur.

Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif memurları ortaklık işlemleri dışında kendisi veya başkası namına bizzat veya dolaylı olarak kooperatifle kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapamaz.

Yönetim kurulu üyeleri ve temsile yetkili şahıslar genel kurulun devredemeyeceği yetkileri kullanamaz.

Yönetim kurulu üyeleri, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan müteselsilen sorumlu olup, kooperatife tazmin etmekle yükümlüdürler.

Kusurlu olmadığını ispat eden üyeler ile, karara muhalif kalıp durumu hemen denetim kuruluna yazılı olarak bildiren veya özürü nedeniyle toplantıda hazır bulunmayan üyeler sorumluluktan kurtulur.

8 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 315. Maddesi, 1 Ocak 2011'de kabul edilen ve 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun'da 363. Madde olarak düzenlenmiştir.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu

Madde 315 - 275 inci madde hükmü mahfuz olmak üzere bir azalık açılırsa idare meclisi kanuni şartları haiz bir kimseyi geçici olarak seçip ilk toplanacak umumi heyetin tasvibine arzeder. Bu suretle seçilen aza umumi heyet toplantısına kadar vazifesini yapar.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

II – Üyelğin boşalması

MADDE 363 - (1) 334 üncü madde hükmü saklı kalmak üzere, herhangi bir sebeple bir üyelik boşalırsa, yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması hâlinde selefının süresini tamamlar.

(2) Yönetim kurulu üyelerinden birinin iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanır ya da bir üye üyelik için gerekli kanuni şartları yahut esas sözleşmede öngörülen nitelikleri kaybederse, bu kişinin üyeliği, herhangi bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer.

Görevi sona eren üyenin işi gördüğü zamana ait sorumluluğu ayrılış tarihinden itibaren 5 yıl devam eder.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri

Madde 49 Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile murahhas üyelere bu sıfatla yapacakları hizmet için aylık ücret veya katılacakları yönetim kurulu toplantıları için huzur hakkı ve yapacakları görev seyahatleri için yolluk ödenir. Ödemenin miktarı ve şekli genel kurulca kararlaştırılır.

Yönetim kurulu üyelerine genel kurulca kararlaştırılan yukarıdaki nev'i ve miktarın dışında hiçbir ödeme yapılmaz.

Murahhas Üye

Madde 50 Yönetim kurulu kararı ile üyelere bir veya birkaçı kooperatifi temsil yetkisine haiz murahhas üye seçilebilir. Murahhas üyelerin seçilmesi ve değiştirilmesi ticaret siciline tescil ettirilir.

Müdür ve Diğer Personel

Madde 51 Yönetim kurulu, kooperatifi mali ve idari işlerini yürütmek üzere kendi arasından veya haricinden bir müdür ile kooperatif işlerinin gerekli kıldığı diğer personeli istihdam edebilir. Bunlar kendi hususlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar.

İstihdam edilecek personelin nitelik ve görevleri yönetim kurulu tarafından belirlenir. Bütçede belirtmek şartıyla bu personele yönetim kurulunca tespit edilecek ücret verilir.

Denetim Kurulu Seçimi ve Süresi

Madde 52 Genel kurulca en az bir yıl için ortaklar arasından en az iki denetim kurulu üyesi ile bir o kadarda yedeği seçilir. Genel kurulca süre tespiti yapılmaması halinde 1 yıl için seçilmiş sayılırlar. Süreleri biten üyeler tekrar seçilebilir. Bu Ana Sözleşme'nin 42. maddesinin 3. ve 4. fıkraları hükümleri denetim kuruluna üye seçiminde de uygulanır.

Denetim Kuruluna Seçilme Koşulları

Madde 53 Denetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır;

- 1 TC vatandaşı olmak,
- 2 Kooperatif ortağı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak,
- 3 Türk Ceza Kanununun zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, görevi kötüye kullanmak, sahtekarlık, hırsızlık, dolandırıcılık, hileli iflas, emniyeti suiistimal ve devletin

şahsiyetine karşı işlenen suçlara ilişkin hükümleri ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre mahkum olmamak,

- 4 Aynı zamanda kooperatifte yönetim kurulu üyesi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleri ile üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısım (kendisinin ve eşinin, anne, baba, çocuk, büyükanne, büyükbaba, torun, amca, hala, dayı, teyze, kardeş, kardeş çocuğu), akraba olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak.

Denetim Kurulu Görev ve Yetkileri

Madde

54

Denetim kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

- 1 Yıllık bilanço ve sonuç hesaplarını inceleyerek bu husustaki görüşlerini birlikte veya tek başlarına genel kurula rapor halinde bildirmek,
- 2 Kooperatif işlemlerinden bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli olarak tutulmasını sağlamak amacıyla en az üç ayda bir defa kooperatifin defterlerini incelemek,
- 3 En az üç ayda bir defa kooperatifin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek,
- 4 Bütçe, bilanço, gelir-gider cetvelini denetlemek,
- 5 Yönetim kurulunun ihmali halinde genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya davet etmek,
- 6 Yönetim kurulu üyelerinin kanun ve Ana Sözleşme hükümleri ile iyi niyet esaslarına uygun davranmalarına nezaret etmek,
- 7 Yönetim kurulu üyelerinin gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, toplantı nisabının kaybedilmesi halinde boşalan bu üyeliklere geciktirmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak,
- 8 Kooperatif ortaklarının yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkındaki şikayetlerini incelemek ve inceleme sonucunu yıllık raporunda açıklamak
- 9 Uygun gördükleri teklifleri yönetim kurulu ve genel kurul toplantıları gündemine koydurmak.

Denetim kurulu üyeleri, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, kanun ve Ana Sözleşme'ye aykırı hareketleri, bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

Denetim kurulu üyeleri, kendilerine kanun ve Ana Sözleşme ile verilen görev ve yetkilerin gerektiğinde tek başlarına da kullanabilirler.

Denetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak yönetim kurulu toplantılarında oy kullanamazlar.

Denetim Kurulu Üyelerinin Sorumlulukları

Madde 55 Denetim kurulu üyeleri, kanun ve Ana Sözleşme ile kendilerine yüklenen görevleri hiç veya gereği gibi yapmamalarından doğan zararlardan dolayı kusursuz oldukları ispat edilmedikçe müteselsilen sorumludurlar.

Bunlar görevleri sırasında öğrendikleri ve açıklamasında kooperatif ve ortakları için zarar umulan hususları açıklayamazlar.

Denetim Kurulu Üyeliğinin Boşalması

Madde 56 Denetim kurulu üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman görevden çekilebilirler. Kanun ve Ana Sözleşme'de belirtilen şartları taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri anlaşılmanın üyelikleri kendiliğinden sona erer. Üyeliğin herhangi bir nedenle boşalması halinde yerine en çok oy alan yedekleri geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde mevcut üye veya üyeler ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere yerine birisini seçerler. Yedeklerde dâhil toptan boşalma olursa, Türk Ticaret Kanununun 351. maddesinin son cümlesine⁹ göre hareket edilir.

Denetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri

Madde 57 Denetim kurulu üyelerine verilecek ücretin miktarı ve ödeme şekli genel kurul tarafından tespit olunur.

9 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanununun 351. Madde son cümlesi; Murakıp bir kişiden ibaret olup da yukarıda yazılan hallerden birinin mevcudiyetine binaen yerine diğer bir kimsenin tayini gerekirse, bunu, umumi heyetin ilk toplantısına kadar vazifeli olmak şartıyla her münferit pay sahibinin veya idare meclisi azalarından her birinin talebi üzerine şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi tayin eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KOOPERATİFİN HESAPLARI VE DEFTERLERİ

HESAPLAR

Hesap Dönemi, Bilanço ve Sonuç Hesapları

Madde 58 Kooperatifin hesap dönemi takvim yılıdır. İlk faaliyete geçtiği yıldaki hesap dönemi kooperatifin kurulduğu tarihten başlar ve aynı yılın 31 Aralık tarihinde sona erer.

Yönetim kurulu her yıl 31 Aralık tarihi itibarıyla envanter yapar, bilanço ve gelir-gider hesaplarını hazırlayıp genel kurul toplantısından en az bir ay önce denetim kurulu üyelerine verir. Denetim kurulu üyeleri bunları en çok 10 gün içinde inceleyerek müştereken düzenleyecekleri raporla birlikte yönetim kuruluna iade eder. Bilanço ve netice hesapları genel kurul toplantısından en az 15 gün önce kooperatif merkezinde ortakların incelemesine sunulur ve isteyenlere birer sureti verilir.

Muhasebe Usulü

Madde 59 Kooperatifin hesapları, genel kabul görmüş muhasebe prensip ve usullerine uygun olarak tutulur ve mali durum tabloları buna uygun şekilde hazırlanır.

Gelir-Gider Farkı ve Dağıtım

Madde 60 Gelir-gider farkı genel kurulca onaylanan yıllık bilançoya göre tespit edilir. Müspet gelir-gider farkının % 20'si yedek akçe ve % 1'i tanıtma ve eğitim fonu olarak ayrıldıktan sonra, geri kalan müspet fark genel kurulca alınacak karara göre özel fon ile ortaklar ve personel için yardım fonu arasında bölüştürülür.

Yukarıdaki fıkraya göre ayrılan % 1 oranındaki fon, bilançonun genel kurulca onaylanmasından itibaren bir ay içinde 1163 sayılı kanunun 94. maddesi uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı emrindeki tanıtma ve eğitim fonu hesabına yatırılır.¹⁰

Gelir-gider farkı menfi olduğu takdirde ortaya çıkan açık yedek akçelerden, bunların yetmemesi halinde özel fon ile ortak sermaye paylarından karşılanır. Özel fonda toplanan hasılanın kullanımına ilişkin esaslar genel kurulca kararlaştırılır. Menfi neticeler ortadan kaldırılmadıkça gelir-gider farkı dağıtım yapılmaz. Yedek akçeler ortaklara dağıtılmaz. **Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaz.**

Yönetim ve denetim kurulu üyelerine kazanç üzerinden pay verilmez. Kooperatif yalnız ortakları ile iş yapar.

10 Madde 94 - (3.3.2001 günlü mükerrer 24335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 21.2.2001 günlü 4629 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Devir Teslim Tutanağı

Madde 61 Yönetim kurulu üyeleri ve memurları, görev devir ve teslimleri sırasında sorumlulukları altındaki para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarını bir tutanakla yeni görevlilere teslim etmekle yükümlüdür.

Avanslar ve Ödemeler

Madde 62 Kooperatifin amaç ve işleri dışında avans verilmez ve ödeme yapılmaz. Her türlü ödemelerin geçerli belgelere dayandırılması şarttır. Verilecek avansın sebebi, miktarı, süresi, geri alma şartları, kapatılması şekli ile kasada günlük olarak bulundurulacak azami para miktarı ve kooperatif parasının amaçlara uygun şekilde değerlendirilmesi usulü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

Kooperatifin Aczi Halinde Yapılacak İşler

Madde 63 Kooperatifin aciz halde bulunduğunu kabul ettirecek ciddi sebepler mevcut ise, yönetim kurulu piyasada cari fiyatlar esas olmak üzere, derhal bir ara bilançosu tanzim eder. Son yılın bilançosu veya daha sonra yapılan bir tasfiye bilançosu veyahut yukarıda sözü geçen ara bilançosu kooperatif mevcut borçlarını artık karşılayamayacağını gösteriyorsa, yönetim kurulu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na¹¹ durumu bildirerek, genel kurulu derhal olağanüstü toplantıya çağırır. Son yılın bilançosunda kooperatif varlığının yarısı karşılıksız kalırsa yönetim kurulu derhal genel kurulu toplantıya çağırarak durumu ortaklara arz eder. Aynı zamanda ilgili mahkeme ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na¹² bilgi verir. Ancak bilançoda tespit

11 Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak değişmiştir.

12 6782 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan 68. Madde, 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda 82. Madde olarak düzenlenmiştir.

I – Belgelerin saklanması, saklama süresi

MADDE 82 - (1) Her tacir;

a) Ticari defterlerini, envanterleri, açılış bilançolarını, ara bilançolarını, finansal tablolarını, yıllık faaliyet raporlarını, topluluk finansal tablolarını ve yıllık faaliyet raporlarını ve bu belgelerin anlaşılabilirliğini kolaylaştıracak çalışma talimatları ile diğer organizasyon belgelerini, b) Alınan ticari mektupları, c) Gönderilen ticari mektupların suretlerini, d) 64 üncü maddenin birinci fıkrasına göre yapılan kayıtların dayandığı belgeleri, sınıflandırılmış bir şekilde saklamakla yükümlüdür.

(2) Ticari mektuplar, bir ticari işe ilişkin tüm yazışmalardır.

(3) Açılış ve ara bilançoları, finansal tablolar ve topluluk finansal tabloları hariç olmak üzere, birinci fıkrada sayılan belgeler, Türkiye Muhasebe Standartlarına da uygun olmak kaydıyla, görünümlü veya veri taşıyıcılarda saklanabilirler; şu şartla ki; a) Okunur hâle getirildiklerinde, alınmış bulunan ticari mektuplar ve defter dayanaklarıyla görsel ve diğer belgelerle içerik olarak örtüşsünler; b) Saklama süresi boyunca kayıtlara her an ulaşılabilsin ve uygun bir süre içinde kayıtlar okunabilir hâle getirilebiliyor olsun.

(4) Kayıtlar 65 inci maddenin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca elektronik ortama alınıyor ise, bilgiler; bilgisayar yerine basılı olarak da saklanabilir. Bu tür yazdırılmış bilgiler birinci cümleye göre de saklanabilir.

(5) Birinci fıkranın (a) ilâ (d) bentlerinde öngörülen belgeler on yıl saklanır.

edilen açık üç ay içinde ortakların ek ödemeleri ile kapanmadığı takdirde yine bakanlık haberdar edilir.

Mali durumun düzeltilmesinin mümkün görülmesi halinde yönetim kurulunun veya alacaklılardan birinin isteği üzerine mahkeme iflasın açılmasını erteleyebilir. Bu takdirde mahkeme mevcutlar defterinin tutulması, yönetim memuru (yedi emin) atanması gibi kooperatif varlığının korunmasına ve devamına yarayan tedbirler alır.

DEFTERLER

Tutulacak Defterler

Madde 64 Kooperatifte aşağıdaki defterlerin tutulması zorunludur.

- 1 Yevmiye defteri
- 2 Defteri kebir
- 3 Envanter defteri
- 4 Karar defteri
- 5 Ortaklar defteri

Kooperatifte bu defterlerden başka, kasa defteri ile işin mahiyet ve öneminin gerektirdiği diğer defterler de tutulur.

Defterleri Tasdik Ettirme Yükümlülüğü

Madde 65 Kooperatifin tutmak zorunda olduğu yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri ve her iki karar defteri kullanılmaya başlanılmadan önce notere ibraz olunur. Noter bu defterleri mühür ve imzasıyla tasdik eder.

(6) Saklama süresi, ticari defterlere son kaydın yapıldığı, envanterin çıkarıldığı, ara bilançonun düzenlendiği, yılsonu finansal tablolarının hazırlandığı ve konsolide finansal tabloların hazırlandığı, ticari yazışmaların yapıldığı veya muhasebe belgelerinin oluştuğu takvim yılının bitişiyle başlar.

(7) Bir tacirin saklamakla yükümlü olduğu defterler ve belgeler; yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle ve kanuni saklama süresi içinde ziyaa uğrarsa tacir ziyayı öğrendiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yer yetkili mahkemesinden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Bu dava hasımsız açılır. Mahkeme gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir.

(8) Gerçek kişi olan tacirin ölümü hâlinde mirasçılar ve ticareti terk etmesi hâlinde kendisi defter ve kâğıtları birinci fıkraya göre saklamakla yükümlüdür. Mirasın resmî tasfiyesi hâlinde veya tüzel kişi sona ermişse defter ve kâğıtları birinci fıkraya göre on yıl süreyle sulh mahkemesi tarafından saklanır.

Defter ve Belgelerin Saklanması

Madde 66 Kooperatif ile ilgili yazı, mektup, telgraf, fatura cetvel, senet, makbuz, tutanak, şartname, proje, hakkediş, fiş gibi belgelerle ödemeleri gösteren belgeler, mukavele, taahhüt, kefalet, sair teminat senetleri ve mahkeme ilamları gibi belgeler muntazam bir şekilde dosya halinde muhafaza edilir.

Bu belgelerle defterler, son kayıt tarihinden itibaren 10 yıl geçinceye kadar saklanır. Kooperatifin sona ermesi halinde ilgili belgeler saklanmak üzere Türk Ticaret Kanununun 68. maddesi uyarınca noter veya ortaklardan birine tevdi olunur.

ALTINCI BÖLÜM

DAĞILMA VE TASFİYE

Birleşme ve Devir

Madde 67 Genel kurul kooperatifin konu ve amaçları ile ilgili diğer bir kooperatifle birleşmesine veya bir kamu tüzel kişisine ya da herhangi bir derneğe devredilmesine karar verebilir. Bu hallerde 1163 sayılı kanunun 84'üncü ve 85'inci maddelerine göre işlem yapılır.¹³

13 D) BİRLEŞME SURETİYLE DAĞILMA :

Madde 84 - Bir kooperatif bütün aktif ve pasifleriyle diğer bir kooperatif tarafından devralınmak suretiyle dağıldığı takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. Devralan kooperatifin yönetim kurulu, dağılan kooperatifin tasfiye hakkındaki hükümlerine göre alacaklarını bildirmeye çağırır.
2. Dağılan kooperatifin mameleki, borçları tediye veya teminata bağlanıncaya kadar ayrı olarak idare edilir. Yönetimi devralan kooperatifin yönetim kurulu üyeleri üzerine alır.
3. Devralan kooperatifin yönetim kurulu üyeleri alacaklılara karşı yönetimin ayrı olarak yürütülmesinden şahsen ve zincirleme sorumludurlar.
4. Mameleki ayrı olarak yönetildiği süre içinde, dağılan kooperatife karşı açılacak davalara dağılmadan önceki yetkili mahkeme bakar.
5. Dağılan kooperatif alacaklılarının devralan kooperatif ve onun alacaklıları ile olan münasebetlerinde, devralınan mallar aynı süre içinde dağılan kooperatife ait sayılır. Devralan kooperatifin iflası halinde ise bu mallar ayrı bir masa teşkil eder. Gerekirse yalnız dağılan kooperatifin borçlarının ödenmesinde kullanılır.
6. Her iki kooperatifin mameleki, ancak dağılan kooperatifin malları üzerinde tasarruf etmek caiz olduğu andan itibaren birleştirilebilir.
7. Kooperatifin dağılmasının tescili Ticaret Sicili memurluğundan istenir. Borçları ödendikten veya teminata bağlandıktan sonra kooperatifin kaydı silinir.
8. Kooperatifin dağılmasının tescili ile ortakları da bütün hak ve borçları ile birlikte devralan kooperatife katılmış olurlar.
9. Mameleki ayrı idare edildiği sürece dağılan kooperatifin ortakları yalnız onun borçları için ve o zamana kadar sorumluluklarının bağlı olduğu esaslar dairesinde takip olunabilirler.
10. Aynı süre esnasında, dağılan kooperatifin ortaklarının sorumlulukları veya ek ödeme yükümlülükleri birleşme neticesinde hafiflemeye uğradığı ölçüde, bu hafifleme dağılan kooperatifin alacaklılarına karşı ileri sürülemez.

Dağılma Sebepleri

- Madde 68** Kooperatif;
- 1 Ortak sayısının 7'den aşağı düşmesi üzerine,
 - 2 Genel kurul kararıyla,
 - 3 İflasın açılmasıyla,
 - 4 Kanunlarda öngörülen diğer hallerde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın¹⁴ mahkemeden alacağı karar üzerine,
 - 5 Diğer bir kooperatifle birleşmesi veya devralınması suretiyle,
 - 6 Üç yıl olağan genel kurul toplantısını yapmaması halinde,
 - 7 Amacına ulaşma imkanının kalmadığının Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespiti halinde mahkemeden alacağı kararla dağılır.

Tasfiye Kurulu

- Madde 69** Tasfiye kurulu, genel kurul tarafından seçilecek en az iki kişiden oluşur. Genel kurul bu hususta yönetim kurulunu da görevlendirebilir. Genel kurulca tasfiye kurulu için bir seçim veya görevlendirme yapılmadığı takdirde, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Bunlar genel kurulca her zaman azil ve yerlerine yenileri tayin olunabilir.
- Tasfiye kurulunun yukarıdaki fıkraya göre oluşturulmasına imkan bulunmaması halinde ortaklardan birinin başvurusu üzerine mahkemece tasfiye memurları atanabileceği gibi, ortağın talebine istinaden, tasfiyeye memur kimselerin haklı sebepler dolayısıyla azli ile yerlerine yenilerinin atanmasına da karar verilebilir.

11. Birleşme neticesinde dağılan kooperatifin ortakları için şahsi sorumluluk veya ek ödeme yükümlülüğü doğduğu veya ağırlaştığı takdirde birleşme kararı, ancak bütün ortakların 3/4 ünün çoğunluğu ile verilebilir. Sorumluluğa ve ek ödeme yükümlülüğüne mütedair hükümler birleşme kararına katılmamış olan ve bundan başka kararın ilanı tarihinden başlamak üzere üç ay içinde kooperatiften çıkacağını bildiren ortaklara uygulanmaz.

E) BİR KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ TARAFINDAN DEVRALINMAK:

Madde 85 - Bir kooperatifin varlığı, belediye, ekonomik bir Devlet kuruluşu, kamu müessesesi veya kamuya yararlı dernek veya cemiyetler tarafından da devralınabilir. Bu takdirde genel kurulca alınacak kararın dağılmaya ait hükümlere göre tescil ve ilan ettirilmesi gerekir.

Bu gibi kooperatif varlığının, Devlete ait bir ekonomik kuruluş veya herhangi bir ekonomik kuruluş veya herhangi bir dernek veya cemiyet tarafından devralınması hallerinde genel kurul tasfiye yapılmamasına karar verebilir.

Devir kararının ilan edildiği tarihten itibaren kooperatifin aktif ve pasifi devralana intikal etmiş olur. Dağılan kooperatifin adı ticaret sicilinden sildirilir. Bu husus ayrıca ilan ettirilir.

Birleşen müessese ile kooperatifin alacaklılarından her biri ilan tarihinden itibaren üç ay içinde yetkili mahkemeye başvurmak suretiyle birleşmeye itiraz edebilir. İtiraz hakkından vazgeçilmedikçe yahut bu husustaki itirazın reddine dair mahkemece verilen karar kesinleşmedikçe veyahut mahkemece takdir edilecek teminat, müessese veya kooperatif tarafından verilmedikçe birleşme hüküm ifade etmez.

14 Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak değişmiştir.

1163 sayılı kanunun değişik 56. maddesinin 1. fıkrasının 3. bendi¹⁵ ile 62. maddesi¹⁶ hükümleri tasfiye kurulu üyeleri hakkında uygulanır.

Tasfiye kurulu üyelerine, tayin eden merci tarafından tespit edilecek miktarda ücret ödenir.

Yönetim kurulu, tasfiye memurlarını Ticaret Siciline tescil ve ilan ettirir.

Tasfiye Kurulunun Görevleri ve Tasfiyenin Yürütülmesi

Madde 70 Tasfiye kurulu, tasfiye işlerinin bir an önce bitirilmesi için çalışmakla yükümlü olup, tasfiye işlemlerine ilişkin görevlerinin aşağıdaki şekilde yürütür.

- 1 Dağılma, tasfiye kurulunca Ticaret Siciline tescil ettirilir ve Ticaret Sicil Gazetesi ile mahalli bir gazetede birer hafta arayla üç defa yaptırılacak ilanlarla alacaklılar tasfiyeden haberdar edilerek bir yıl içinde alacaklarını beyana davet edilir.
- 2 Tasfiye süresince kooperatif unvanı Tasfiye Halinde ibaresi eklenerek kullanılır.
- 3 Kooperatif genel kurulu aksine karar vermiş olmadıkça tasfiye memurları menkul malları pazarlık veya açık arttırma usulüyle satabilir. Gayrimenkullerin satılma şekli genel kurul kararıyla belirlenir.
- 4 Tasfiye memurları, göreve başladıkları zaman, kooperatifin, dağılma kararının verildiği tarihteki durumu inceleyerek varlıkları, alacakları, borçları gösterir bir envanter defteri ile açılış bilançosu hazırlarlar. Ayrıca kooperatifin mevcut ortakları ile bunların alacak ve borç durumlarını gösterir bir cetvel tanzim edilir.
- 5 Kooperatifin eskiden başlamış olup da henüz bitirilmemiş işlerinden tamamlanması mümkün olanlar tamamlanır, taahhütler yerine getirilir, alacaklar ve gerektiğinde ödenmemiş sermayeler tahsil edilir.

15 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu Madde 56, 1. Fıkra 3. Bend

3. Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da bu Kanun hükümlerine göre mahkum olmamak (5728 sayılı Kanunun 338 inci maddesi ile değişik).

16 5. Üyelerin titizlik derecesi ve sorumlulukları (5728 sayılı Kanunun 339 uncu maddesi ile değişik)

Madde 62 - Yönetim Kurulu, kooperatif işlerinin yönetimi için gereken titizliği gösterir ve kooperatifin başarısı ve gelişmesi yolunda bütün gayretini sarfeder.

Yönetim Kurulu, kendi tutanakları ile Genel Kurul tutanaklarının, gerekli defterlerin ve ortak listelerinin muntazam hazırlanıp, tutulup, saklanmasından ve işletme hesabıyla, yıllık bilançonun kanuni hükümlere uygun olarak hazırlanıp tetkik olunmak üzere denetleme kuruluna verilmesinden sorumludur.

Yönetim Kurulu üyeleri ve kooperatif memurları, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunların suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle kooperatifin para ve malları bilanço, tutanak, rapor ve başkaca evrak, defter ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

- 6 Kooperatifin borçlarının mevcutlarından fazla olması halinde tasfiye memurları durumu mahkemeye bildirir.
- 7 Tasfiye sırasında tasfiye kurulu kararlarının yer alacağı bir tasfiye defteri tutulur. Tasfiyenin yönetim kurulunca yürütülmesi halinde yönetim kurulu karar defteri tasfiye defteri olarak kullanılır.
- 8 Tasfiyenin uzun sürmesi halinde her yıl sonu için ara bilançolar ile tasfiye sonunda kesin bilanço hazırlanır ve genel kurula sunulur.
- 9 Tasfiye süresince yapılacak genel kurul toplantılarında aranacak toplantı nisabı hakkında 33. maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanır.
- 10 Kooperatiften alacaklı oldukları bilinenlerin alacak tutarları ile muaccel ve tartışmalı olan borçlara karşılık düşen meblağ notere tevdi olunur.
- 11 Kooperatifin borçlarının ve pay bedellerinin ödenmesinden sonra kalan miktar, dağılıma anında kayıtlı ortaklar veya hukuki halefler arasında ödenmiş sermayeleri ile orantılı olarak dağıtılır.
- 12 Tasfiyenin sona ermesi üzerine kooperatif unvanının sicilden silinmesi tasfiye memurlarınca sicil memurluğundan talep edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Bakanlık ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Denetimi

- Madde 71** Kooperatif, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın denetimine tabidir. Bakanlık, kooperatif üst kuruluşlarını, ilgili müesseseleri ve bağımsız denetim kuruluşlarını kooperatifi denetlemekle görevlendirebilir.

Kooperatif görevlileri, kooperatife ait mal, para ve para hükmündeki kağıtları ve gizli de olsa bunlarla ilgili defter ve belgeler istenildiğinde müfettişlere, kooperatif kontrolörlerine ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine göstermek, saymasına ve incelemesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek, doğru beyanda bulunmakla yükümlüdürler.

Kanun Hükümlerinin Uygulanması

- Madde 72** Bu Ana Sözleşme'de açıklık olmayan hallerde 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlere ait hükümleri uygulanır.

İlk Yönetim Kurulu Üyeleri

Madde 73 İlk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere aşağıdaki kurucu ortaklar yönetim kurulu üyeliğine seçilmişlerdir.

Denetim Kurulu Üyeleri

Madde 74 İlk genel kurul toplantısına kadar, görev yapmak üzere aşağıdaki kurucu ortaklar denetim kurulu üyeliğine seçilmişlerdir.

Kurucular

Madde 75 Aşağıdaki isimleri, tabiyetleri, adresleri, taahhüd ve tediye ettikleri sermaye payları ile imzaları bulunan;

- 1 Kurucu ortaklar bu Ana Sözleşme'nin 10. maddesinde belirtilen ortaklık şartlarını taşıdıklarını,
- 2 İlk yönetim kurulu üyeleri ile denetim kurulu üyeleri bu Ana Sözleşme'nin 43. ve 53. maddelerinde belirtilen seçilme şartlarını taşıdıklarını beyan ederler.

Adı Soyadı	Uyruğu	Adresi	Taahhüdü	Ödediği
Tanju Kuruöz	T.C.	Tepebaşı Mah. Aksaray Cad. No: 15/12 Keçiören - ANKARA	100 TL	100 TL
Tuğba Atalar	T.C.	Yaprak Sok. No: 27/6 Küçükesat / ANKARA	100 TL	100 TL
Can Gül	T.C.	İnönü Mah. 1. Cad. 33. Sok. Güvengir Lider Sitesi No: 31 Batkent / ANKARA	100 TL	100 TL
Alper Acar	T.C.	78. Sok. No: 8 / 10 Emek / ANKARA	100 TL	100 TL
Yıldıray Lise	T.C.	Bahçelievler Mah. Kiremitlik Mevkii Paksan Sok. No: 1 Marmaraereğlisi / TEKİRDAĞ	100 TL	100 TL
Özgür Çetinkaya	T.C.	Hoşbeş Sok. No: 1/1 Keçiören / ANKARA	100 TL	100 TL
Ertan Karabıyık	T.C.	Oyak 8. Kısım 13. Blok, D: 8 Çayyolu / ANKARA	100 TL	100 TL

Kurucu Ortaklar Yönetim Kurulu Üyeleri

1. Can Gül / 2. Ertan Karabıyık / 3. Tanju Kuruöz

Kurucu Ortaklar Denetleme Kurulu Üyeleri

1. Alper Acar / 2. Yıldıray Lise

Uluslararası Kooperatifler Birliği'nin (ICA) 20-23 Eylül 1995 tarihleri arasında İngiltere'nin Manchester kentinde düzenlenen 31. Kongresi'nde kooperatifçilik ilkeleri yeniden şekillendirilmiştir.

İlkeler yeniden şekillendirilirken kooperatif tanımlaması da ele alınmış ve buna göre kooperatif; "ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlar ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk bir örgüttür."

Bu değerleri uygulamaya yardımcı olmak için de Kongre'de yedi ilke tespit edilmiştir.

- 1. Gönüllü ve herkese açık ortaklık:** Kooperatifler, cinsel, sosyal, ırksal, siyasal ve dinsel ayrımcılık olmaksızın, hizmetlerinden yararlanabilecek ve ortaklığın sorumluluklarını kabule razı olan herkese açık gönüllü kuruluşlardır.
- 2. Ortaklar tarafından gerçekleştirilen demokratik denetim:** Kooperatifler, politika oluşturma ve karar alma süreçlerine katılan ortaklarca denetlenen demokratik kuruluşlardır. Seçilmiş temsilci olarak hizmet edenler, ortaklara karşı sorumludur. Birim kooperatif kuruluşlarında ortaklar eşit oy hakkına sahiptir (her ortağa bir oy hakkı). Diğer düzeydeki kooperatif kuruluşlarında ise oy hakkı demokratik bir yaklaşımla düzenlenir.
- 3. Ortakların ekonomik katılımı:** Ortaklar, kooperatiflerinin sermayesine adil bir şekilde katkıda bulunur ve bunu demokratik olarak yönetirler. Bu sermayenin en azından bir kısmı genellikle kooperatifin ortak mülkiyetidir. Çoğunlukla ortaklar, üyeliğin bir koşulu olarak taahhüt edildiği üzere

(var ise) sermaye üzerinden kısıtlı miktarda gelir elde ederler. Ortaklar gelir fazlasını, muhtemelen "en azından bir kısmı taksim olunamaz kaynaklar" oluşturma yoluyla kooperatiflerini geliştirme, kooperatifle yapmış oldukları işlemlerle orantılı olarak ortaklarına kâr sağlama ve ortaklarca onaylanan diğer faaliyetlere destek olma gibi amaçların biri ya da tamamı için ayırırlar.

- 4. Özerklik ve bağımsızlık:** Kooperatifler özerk, kendi kendine yeten ve ortaklarınca yönetilen kuruluşlardır. Kooperatifler, hükümetler dâhil olmak üzere diğer kuruluşlarla bir anlaşmaya girmeleri ya da dış kaynaklar yoluyla sermayelerini artırmaları durumunda, bunu kooperatiflerin özerkliğini sürdürecektir ve ortaklarının demokratik yönetimini koruyacak şekilde gerçekleştirirler.
- 5. Eğitim, öğrenim ve bilgilendirme:** Kooperatifler, ortaklarına, seçilmiş temsilcilerine, yöneticilerine ve çalışanlarına kooperatiflerinin gelişimine etkin bir şekilde katkıda bulunabilmeleri için eğitim ve öğretim imkânı sağlar. Kooperatifler genel kamuoyunu -özellikle de gençleri ve kamuoyunu oluşturanları- işbirliğinin şekli ve yararları konusunda bilgilendirirler.
- 6. Kooperatifler arasında işbirliği:** Kooperatifler, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası oluşumlarla birlikte çalışarak ortaklarına daha etkin bir şekilde hizmet eder ve kooperatifçilik hareketini güçlendirir.
- 7. Topluma karşı sorumlu olma:** Kooperatifler, ortaklarınca onaylanan politikalar aracılığıyla toplumlarının sürdürülebilir kalkınması için çalışırlar.

Kaynak: http://www.turkiye2012koop.org/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=484